

GRONDWETTEL IJK HOF	
ROLNR(S) .	5669-5670
ONTV.	24.12.2013
POST	23.12.2013

Grondwettelijk Hof
A.R. 5669 en 5670

MEMORIE VAN WEDERANTWOORD

VOOR: De Ministerraad, vertegenwoordigd door de heer Eerste Minister Elio Di Rupo, waarvan de diensten zijn gevestigd te 1000 Brussel, Wetstraat 16;

Verwerende partij;

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Meesters **David D'HOOGHE**, **Arne CARTON** en **Jochen VRANCKX**, advocaten, kantoor houdend te 1000 Brussel, Loksumstraat 25, alwaar keuze van woonplaats wordt gedaan.

- TEGEN:**
1. De VZW Koninklijke Kring van Officieren van de Lokale Politie, met maatschappelijke zetel te 2000 Antwerpen, Oudaan 5;
 - 2.1. BAATS Bruno, wonende te 2400 Mol, Broekstraat 14
 - 2.2. BACKAERT Luc, wonende te 9340 Lede, Bellaertstraat 103;
 - 2.3. BASTIAENSSENS Mark, wonende te 2180 Zwijndrecht, Maria Theresialei 13;
 - 2.4. BORTSEL Eric, wonende te 3510 Kermt, Molenstraat 36;
 - 2.5. BUEDTS Irene, wonende te 2820 Bonheiden, Dijieweg 110;
 - 2.6. BYLOOS Joseph, wonende te 3700 Tongeren, Maastrichterstraat 10;
 - 2.7. CLAUS Koen, wonende te 2170 Antwerpen, Doelhofstraat 16;
 - 2.8. COEN Willy, wonende te 3190 Boortmeerbeek, Marsweg 26;
 - 2.9. CORLUY Kathleen, wonende te 9120 Beveren, Pastoor Steenssensstraat 21;
 - 2.10. DE BAECK Erik, wonende te 1840 Londerzeel, Linde 76;
 - 2.11. DE BELDER Karel, wonende te 2800 Mechelen, Wittebroodstraat 21;
 - 2.12. DE BRUYNE Sonia, wonende te 2100 Antwerpen, Oude Bosuilbaan 128;
 - 2.13. DE CLERCK Willy, wonende te 2390 Malle, Kersenlaan 1;
 - 2.14. DE JONGHE Marc, wonende te 9120 Beveren, Cortewalledreef 41;
 - 2.15. DE KOCK Luc, wonende te 2920 Kalmthout, Van Nu en Strakslaan 4;

- 2.16. DE MEULEMEESTER Kris, wonende te 8470 Zevekote, Pastoriestraat 14;
- 2.17. DE VIL Marc, wonende te 2840 Rumst, Hans Memlinclaan 12;
- 2.18. DE WACHTER Jan, wonende te 2070 Zwijndrecht, Neerbroek 124;
- 2.19. DE WANDELEER Bart, wonende te 9300 Aalst, Brusselsesteenweg 60;
- 2.20. DE WISPELAERE André, wonende te 2150 Borsbeek, Hulgenrodestraat 63;
- 2.21. DE WITTE Luc, wonende te 9170 Sint-Gilles-Waas, Blokstraat 4;
- 2.22. DECEUNINCK André, wonende te 8470 Gistel, Sneeuwuitjesstraat 22;
- 2.23. DEVALCK Frank, wonende te 1654 Huizingen, Koningin Fabiolalaan 12;
- 2.24. DEVEMIE Jean Luc, wonende te 9600 Ronse, Viermaartlaan 4;
- 2.25. DEVOGHT Jos, wonende te 2920 Kalmthout, Kapellensteenweg 32;
- 2.26. DILLEN Walter, wonende te 2930 Brasschaat, Max Hermanslei 194;
- 2.27. DRIESSENS Eric, wonende te 2950 Kapellen, Poeldreef 17;
- 2.28. DUPONT Guido, wonende te 2170 Antwerpen, Alkstraat 1u;
- 2.29. EERDEKENS Roger, wonende te 3530 Houthalen, Hoogstraat 1A;
- 2.30. FABRE Werner, wonende te 9120 Beveren, Vlasbloemstraat 18;
- 2.31. FAES Tanja, wonende te 2960 Brecht, Venusstraat 22;
- 2.32. FLOREN Bruno, wonende te 2990 Wuustwezel, Mansionstraat 62;
- 2.33. GEENS Luc, wonende te 2220 Heist-op-den-Berg, Bossestraat 66;
- 2.34. GILBERT Marc, wonende te 2660 Antwerpen, Den Haaglaan 112;
- 2.35. GYSBRECHTS Bart, wonende te 2590 Berlaar, Schoolstraat 57;
- 2.36. HEEREN Karl, wonende te 2000 Antwerpen, Oudaan 5;
- 2.37. HELLEMANS Marleen, wonende te 2270 Herenthout, Bergense Steenweg 60;
- 2.38. HOPSTAKEN Jan, wonende te 2270 Herenthout, Bergense Steenweg 60;
- 2.39. JANSSENS Patrick, wonende te 2020 Antwerpen, Berendrechtstraat 80;
- 2.40. JASPERS Marc, wonende te 2920 Kalmthout, Distelvinklaan 14;
- 2.41. JORIS Luc, wonende te 2980 Zoersel, Nieuwedreef 15;
- 2.42. KENNES Noel, wonende te 9120 Beveren, Polderdreef 9;
- 2.43. LANTIN Jean, wonende te 3990 Peer, Herestraat 24;
- 2.44. LEFEBVRE Philippe, wonende te 2000 Antwerpen, Oudaan 5;
- 2.45. LUYCKX Johan, wonende te 2030 Antwerpen, Schoonbroek 234;
- 2.46. MARES Leo, wonende te 9120 Beveren, Gravendreef 1;
- 2.47. MARIS Carl, wonende te 2800 Mechelen, Bethaniënstraat 12D;
- 2.48. MASSONET Jozef, wonende te 3511 Hasselt, Drakerstraat 20;
- 2.49. MEEUS Ludo, wonende te 2480 Dessel, Romboutsstraat 17;
- 2.50. MICHIELS Jos, wonende te 3960 Bree, Kerkstraat 32;
- 2.51. MOL Roger, wonende te 2490 Balen, Dwarsstraat 9;
- 2.52. NEEUS Victor, wonende te 2200 Morkhoven, Braakveld 14A;
- 2.53. NEUT Carlo, wonende te 2830 Blaasveld, Rommckeshof 5;
- 2.54. NUYTS Eddy, wonende te 2400 Mol, Molenhoeckstraat 2;

- 2.55. NUYTS Johan, wonende te 8020 Hertsberge, Breeweg 19;
- 2.56. OLTHOF Johnny, wonende te 2970 Schilde, Turnhoutsebaan 350b2;
- 2.57. OOMS Wim, wonende te 2450 Meerhout, Lil 46;
- 2.58. POSSEMIERS Alex, wonende te 2930 Brasschaat, Molenheide 37;
- 2.59. PÖTGENS Vinciane, wonende te 2018 Antwerpen, Koningin Elisabethlei 4b1;
- 2.60. PROOT Xavier, wonende te 8480 Ichtegem, Melkerijstraat 3;
- 2.61. PROVINCIAEL Willy, wonende te 2627 Schelle, Papevelden 13;
- 2.62. RAYEN Jozef, wonende te 2275 Lille, Oevelenberg 20A;
- 2.63. ROGDEMANS Paul, wonende te 2820 Bonheiden, Waversesteenweg 13;
- 2.64. ROOFTHOOF Paul, wonende te 2242 Zandhoven, Schaafaan 10;
- 2.65. ROTTIERS Freddy, wonende te 2060 Antwerpen, Stuivenbergplein 54;
- 2.66. SCHAMPAERT Eddy, wonende te 2860 Sint Katelijne Waver, Lemanstraat 25;
- 2.67. SIMONS Marc, wonende te 2500 Lier, Paradeplein 1;
- 2.68. SOMERS Peter, wonende te 2140 Antwerpen, Bleekhofstraat 115/12;
- 2.69. SPELTENS Ronald, wonende te 1640 Sint Genesius Rode, Zoniënwoodlaan 79;
- 2.70. STAES Ben, wonende te 9120 Beveren, Pastoor Steenssensstraat 21;
- 2.71. STOUFS Johan, wonende te 8980 Zonnebeke, Tuinwijk 37;
- 2.72. T'KINDT Paul, wonende te 2930 Brasschaat, Gaspeldoornlaan 19;
- 2.73. VAN DEN BOSSCHE Samuel, wonende te 9120 Beveren, Gravendreef 1;
- 2.74. VAN DEN BRANDEN Marc, wonende te 2300 Turnhout, Brabantlaan 70;
- 2.75. VAN DEN BUIJS Louis, wonende te 2920 Kalmthout, Putsesteenweg 169;
- 2.76. VAN DER AERCHOT Marnix, wonende te 2820 Bonheiden, Putsesteenweg 37;
- 2.77. VAN DER BORGHT Fernand, wonende te 2100 Antwerpen, Koningsarendlaan 56;
- 2.78. VAN GOETHEM Virginia, wonende te 2970 Schilde, Grote Beemd 40;
- 2.79. VAN HOOFF Willy, wonende te 2400 Mol, Pastoor Wuytsstraat 37;
- 2.80. VAN HOOFF Patrick, wonende te 2610 Antwerpen, Julius De Geyterstraat 253/4;
- 2.81. VAN KONNEGEM Frank, wonende te 2970 Schilde, Schoolstraat 70;
- 2.82. VAN MULLEM Pascal, wonende te 6860 Sint Katelijne Waver, Duffelsesteenweg 126;
- 2.83. VAN PEER Dirk, wonende te 2200 Herentals, Molenvest 23;
- 2.84. VAN PUYVELDE Dirk, wonende te 2140 Antwerpen, De Leescorffstraat 9;
- 2.85. VAN THIENEN Jean-Pierre, wonende te 9310 Moorsel, Waverstraat 76;

- 2.86 **VAN VLIERBERGHE** Gerrit, wonende te 2610 Antwerpen, Letterkundestraat 181;
 - 2.87 **VANDENHOUDT** Dominique, wonende te 3500 Hasselt, Egelstraat 46;
 - 2.88 **VANDERHOYDONK** Robert, wonende te 3500 Hasselt, Thonissenlaan 15;
 - 2.89 **VANDERPLANKEN** Walter, wonende te 2930 Brasschaat, Dullingen 22;
 - 2.90 **VANHERCK** Yannick, wonende te 3800 Brustem, Geelstraat 65;
 - 2.91 **VERBEECK** Rudy, wonende te 2920 Kalmthout, Cassenboomlaan 23;
 - 2.92 **VERBERCKT** Sven, wonende te 2940 Stabroek, Abelenlaan 21;
 - 2.93 **VERCAMMEN** Marc, wonende te 2600 Antwerpen, Wapenhaghestraat 25;
 - 2.94 **VERLINDEN** Kris, wonende te 2627 Schelle, Kapelstraat 39;
 - 2.95 **VERMEULEN** Ronald, wonende te 2531 Vremde, Anemonenlaan 3;
 - 2.96 **VERMEULEN** Pierre, wonende te 2390 Malle, Turnhoutsebaan 2;
 - 2.97 **VERMONT** Dominiek, wonende te 8940 Wervik, Kleine Wervikstraat 13;
 - 2.98 **VERSCHAEREN** Bart, wonende te 2140 Reet, s Herenbaan 110;
 - 2.99 **VERSTRAELEN** Karel, wonende te 2350 Vosselaar, Burg. Bossaertlaan 9;
 - 2.100 **VERSTRAETE** Gert, wonende te 2950 Kapellen, Christiaan Pallemansstraat 57;
 - 2.101 **VERSYCK** Wim, wonende te 1933 Sterrebeek, Tramlaan 148;
 - 2.102 **VERSYCK** Koen, wonende te 3545 Halen, Bloemendaalstraat 29;
 - 2.103 **WAUTERS** David, wonende te 2070 Zwijndrecht, Pastoor Coplaan 222;
 - 2.104 **WAUTERS** Thomas, wonende te 9120 Melsele, Kapelstraat 14;
 - 2.105 **WOUTERS** Roger, wonende te 2020 Antwerpen, Cyriel Buysestraat 73;
 - 2.106 **VANDERHEIDEN** Benedictus, wonende te 3540 Herk-De-Stad, Guldensporenlaan 30;
 - 2.107 **BEELLEN** Jean-Pierre, wonende te 3460 Bekkevoort, Eugene Coolstraat 11a;
 - 2.108 **HUYBRECHTS** Walter, wonende te 3140 Keerbergen, Taboralaan 13;
 - 2.109 **GEYSEN** Joannes, wonende te 2960 Brecht, Groot Veerle 29;
 - 2.110 **LEMMENS** Dirk, wonende te 2900 Schoten, Gasketelplein 16;
3. De VZW Syndicaat van de Belgische Politie, met maatschappelijke zetel te 1070 Anderlecht, Geurstraat 23.

Verzoekende partijen;

Bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester **Patrick VAN DER STRATEN**, advocaat, kantoor houdend te 2000 Antwerpen, Mechelsesteenweg 120, alwaar keuze van woonplaats wordt gedaan.

Aan de heren Voorzitters van het Grondwettelijk Hof,

Aan de dames en heren Rechter in het Grondwettelijk Hof,

Hooggeachte dames en heren,

1 BETREFFENDE DE DRAAGWIJDTE VAN DEZE MEMORIE

1. De Ministerraad heeft de eer de hierna volgende opmerkingen in te dienen in het kader van het vernietigingsberoep dat door de verzoekende partijen werd ingesteld bij verzoekschriften d.d. 20 juni 2013¹ tegen de wet van 13 december 2012 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende de pensioenen van de overheidssector (hierna “wet van 13 december 2012”).

2. De Ministerraad zal in het kader van de onderhavige memorie van wederantwoord repliceren op de elementen die werden ontwikkeld in de memorie van antwoord van verzoekende partijen. Voor het overige verwijst zij naar haar memorie d.d. 27 september 2013, waarvan de argumentatie integraal behouden wordt.

2 BETREFFENDE HET GEBREK AAN BELANG IN HOOFDE VAN VERZOEKENDE PARTIJEN

2.1 Standpunt van verzoekende partijen

3. De verzoekende partijen betwisten in hun memorie van wederantwoord dat zij geen belang zouden hebben.

Zij geven toe dat mevrouw Annemie Ysewijn (waarvan de situatie in de verzoekschriften in het kader van het belang uitgebreid werd toegelicht) geen verzoekende partij is, maar dit zou niet noodzakelijk zijn, aangezien zowel de VZW Koninklijke Kring van Officieren van de Lokale Politie als de VZW Syndicaat van de Belgische Politie, verenigingen zijn die de professionele, economische en sociale belangen van mevrouw Annemie Ysewijn in haar hoedanigheid van politiofficier verdedigen.

Verzoekende partijen zijn voorts van oordeel dat zij wel belang hebben om de onderscheiden behandeling van de personeelsleden van het administratief en logistiek kader zouden vertegenwoordigen. Hierbij verwijzen zij naar het voorbeeld van mevrouw Vinciane Pötgens.

¹ In de memorie van de Ministerraad d.d. 27 september 2013 werd bij vergissing verwezen naar de datum van 21 juni 2013.

Tot slot houden verzoekende partijen voor dat zij uitdrukkelijk hebben gesteld dat de personeelsleden van het administratief en logistiek personeel die enkel van preferentiële leeftijdsvoorwaarden konden genieten indien zij militairen zijn die aangewezen werden om te dienen in het administratief en logistiek korps van de rijkswacht.

2.2 Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen

4. Er dient te worden opgemerkt dat verzoekende partijen op p. 6 van hun memorie van antwoord toegeven dat mevrouw Annemie Ysewijn geen verzoekende partij is. Het is dan ook bevreemdend dat zij blijven ingaan op de situatie van deze persoon om hun belang te staven. Gelet op het feit dat door verzoekende partijen geen enkel stuk ter staving wordt neergelegd, is de Ministerraad bovendien niet in staat om de juistheid van het voorbeeld van mevrouw Ysewijn te beoordelen.

5. Verzoekende partijen verwijzen tevens naar het voorbeeld van mevrouw Pötgens, die een personeelsleden van het administratief en logistiek kader zou zijn. Er wordt echter geen enkel stuk ter staving neergelegd, zodat geenszins op overtuigende wijze het belang van verzoekende partijen wordt aangetoond.

6. Voor wat betreft het bestaan van een discriminatie tussen personeelsleden van het administratief en logistiek kader ex-Rijkswacht en de personeelsleden van het administratief en logistiek kader niet ex-Rijkswacht, hebben verzoekende partijen in hun verzoekschriften d.d. 21 juni 2013 o.m. gesteld dat "(...) *CALog personeelsleden die vroeger deel uitmaakten van de Rijkswacht (...) de rechtmatige verwachting hadden dat zij op de leeftijd van respectievelijk 54, 56 en 58 jaar op pensioen konden gaan*" (cfr. p. 29 van het verzoekschrift in de procedure met rolnr. 5670). Hieruit blijkt duidelijk dat verzoekende partijen wel uitgingen van een ongelijke behandeling tussen personeelsleden van het administratief en logistiek kader ex-Rijkswacht en de personeelsleden van het administratief en logistiek kader niet ex-Rijkswacht, in tegenstelling tot wat zij beweren op p. 8 van hun memorie van antwoord. Hierdoor berust de vordering tot vernietiging voor wat dit aspect betreft op een onjuist juridisch uitgangspunt. Een en ander houdt evenwel geen verband met de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging, maar met de draagwijdte van de bestreden bepalingen, en zal dan ook verder worden besproken in het kader van het eerste middel (zie randnrs. 24-26).

7. Voor het overige kan verwezen worden naar de randnrs. 70-77 van de memorie van de Ministerraad. In dit verband kan overigens worden opgemerkt dat verzoekende partijen in hun memorie van antwoord de ontvankelijkheidsexceptie van de Ministerraad dat het door hen ingestelde beroep in werkelijkheid dat wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van het personeel van de politiediensten en hun rechthebbenden beoogt, niet betwisten.

8. Besluit: Het vernietigingsberoep is onontvankelijk.

3 BETREFFENDE HET EERSTE MIDDEL

9. De door verzoekende partijen in het kader van het eerste middel bestreden maatregel heeft tot doel om de overgangsmaatregel van art. 10 van de wet van 30 maart 2001 betreffende het pensioen van personeelsleden en hun rechthebbenden (hierna "wet van 30 maart 2001") te behouden: de preferentiële loopbaanvoorwaarde van 20 jaar en leeftijdsgrenzen van 54, 56 en 58 jaar blijven bestaan voor personeelsleden van de geïntegreerde politie die voorheen (voor 30 april 1999) deel uitmaakten van de rijkswacht.

3.1 De wet van 13 december 2012 heeft tot doel om een overgangsmaatregel te behouden

(a) *Standpunt van verzoekende partijen*

10. De verzoekende partijen houden in hun memorie van antwoord voor dat er geen sprake zou zijn van een overgangsmaatregel, maar van een bijkomende discriminatoire maatregel. Voor deze bijkomende discriminatoire maatregel zou geen redelijke verantwoording bestaan.

(b) *Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen*

11. Uw Hof stelde in het arrest nr. 117/2002 in zeer duidelijke bewoordingen dat artikel 10 van de wet van 30 maart 2001 uitwerking zou kunnen hebben gedurende een termijn die meerdere decennia (tot 35 jaar) zou kunnen belopen, en dit uit het doel van deze overgangsbepaling zelf volgt, aangezien het pensioen van de personeelsleden - die van de rijkswacht afkomstig zijn - pas op het einde van een loopbaan, die een groot aantal jaren kan beslaan, wordt verleend (overweging B.8.4.2.):

"Artikel 10 van de bestreden wet maakt de erbij ingevoerde overgangsregeling van toepassing op de personeelsleden die op 30 april 1999 aan het statuut van het operationeel korps van de rijkswacht waren onderworpen of als militair waren aangewezen om te dienen in het administratief en logistiek korps van de rijkswacht. (...) De omstandigheid dat de overgangsbepaling uitwerking zou kunnen hebben gedurende een termijn die, volgens de verzoekende partijen, tot 35 jaar zou kunnen belopen, volgt uit het doel zelf van de bestreden bepalingen, aangezien het pensioen van de personeelsleden pas op het einde van een loopbaan die een groot aantal jaren kan beslaan, wordt verleend."

Uit de voormelde overweging van Uw Hof volgt dat de stelling van verzoekende partijen dat "het verantwoordingsmotief van de 'rechtmatige verwachtingen' zoals destijds ingeroepen om het verschil 'niet-Rijkswacht – ex Rijkswacht'" met betrekking tot de pensioenleeftijd te verantwoorden, vandaag niet meer pertinent zou zijn (cfr. p. 9 en 11 van de memorie van antwoord), niet kan worden onderschreven.

Het is immers inherent aan een overgangsbepaling dat deze gedurende een zeer lange tijd (meerdere

decennia) uitwerking kan hebben. De doelstelling van de wetgever is steeds geweest om de voormalige rijkswachters en militairen na hun integratie in de eengemaakte politie een voordeel te blijven waarborgen dat zij konden beschouwen als zijnde een aspect van hun statuut². Het gegeven dat personen die voorheen deel hebben uitgemaakt van de rijkswacht nu gelijkaardige taken uitvoeren als personen die voorheen geen deel hebben uitgemaakt van de rijkswacht, doet geen afbreuk aan het pertinent karakter van het doel om voormalige rijkswachters binnen de geïntegreerde politie een voordeel te blijven waarborgen waar zij in het verleden recht op hadden als onderdeel van hun statuut (cfr. randnr. 110 van de memorie van de Ministerraad).

12. Op pagina 9 van hun memorie van antwoord verwijzen verzoekende partijen nog naar een algemene beleidsnota van de minister van pensioenen die volgens hen zou vermelden dat “verworven rechten” niet langer de grondslag konden vormen voor een verschillende behandeling.

In deze nota wordt echter louter het volgende vermeld:

“Ter verduidelijking, de betaalbaarheid van de pensioenen garanderen is de enige manier om ons stelsel van sociale zekerheid in stand te kunnen houden. Elke maatregel die hiertoe genomen wordt – hoe moeilijk die ook is op de korte termijn –, is dan ook bij uitstek een sociale maatregel op de langere termijn. Bovendien zijn een aantal verworven rechten – hoe rechtvaardig die ook waren in de tijd van hun invoering – vandaag minder rechtvaardig geworden, ten aanzien van andere groepen in de samenleving of ten aanzien van de jongere generaties.”³

Hieruit kan onmogelijk worden afgeleid dat volgens de minister van pensioenen geen enkel verworven recht, met inbegrip van de rechtmatige verwachtingen van de personen die voorheen deel hebben uitgemaakt van de Rijkswacht, nog gerechtvaardigd zou kunnen zijn. De minister spreekt immers enkel over “een aantal verworven rechten”, zonder nader te specificeren welke verworven rechten dan wel bedoeld zijn. Het betreft aldus louter een interpretatie door de verzoekende partijen die geen steun vindt in de verklaring van de minister van pensioenen en door de Ministerraad niet wordt onderschreven.

3.2 De wet van 13 december 2012 behoudt een reeds bestaand verschil in behandeling

(a) Standpunt van verzoekende partijen

13. De verzoekende partijen gaan ervan uit dat de officieren die nooit deel uitgemaakt hebben van de rijkswacht eenzelfde rechtmatige verwachting zouden hebben om de pensioenleeftijd op 60 jaar te behouden, als de ex-rijkswachters een rechtmatige verwachting zouden hebben om op 54, 56

² Cfr. overweging B.7.3 van het arrest GwH nr. 177/2002 van 5 december 2002.

³ Parl. St. Kamer, 2011-2012, nr. 1964-3, 3.

of 58 jaar op pensioen te kunnen gaan. Bijgevolg zou er sprake zijn van een bijkomende discriminatie.

14. Volgens verzoekende partijen zou het daarnaast in het licht van de algemene verstrenging van de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden inzake pensioenen noodzakelijk zijn om de pensioenleeftijd van de officieren die op 54, 56 en 58 jaar op pensioen kunnen gaan, op te trekken.

15. Het standpunt van de minister van pensioenen dat rekening dient te worden gehouden met de bestaande historische verschillen tussen de verschillende beroepsgroepen, zou irrelevant zijn, aangezien het hier niet om verschillende beroepsgroepen zou gaan.

(b) *Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen*

16. Het, ingevolge de wet van 30 maart 2001 bestaand verschil in behandeling, nl. dat ex-rijkswachters genieten van preferentiële leeftijdsvoorwaarden en personeelsleden van de politie die in het verleden nooit deel hebben uitgemaakt van de rijkswacht, zoals verzoekende partijen, onderworpen zijn aan de algemene regeling, wordt immers behouden. Er is dan ook geen sprake van een nieuw onderscheid in behandeling of het “*vergroten van het verschil binnen éénzelfde categorie*”. Het feit dat het pensioenregime voor de verzoekende partijen is gewijzigd, vloeit voort uit het loutere feit dat zij onderworpen zijn aan het algemeen regime inzake pensioenvoorwaarden, zoals o.m. geregeld in artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen.

Op pagina 12 van hun memorie van antwoord stellen verzoekende partijen overigens zelf dat “*het vervroegd pensioen van de officieren en CALog personeelsleden die niet ex-Rijkswacht waren, werd geregeld door de algemene bepaling van artikel 46 van de wet van 15 mei 1984*”. De wet van 13 december 2012 behoudt de toepassing van deze bepaling (in gewijzigde vorm).

17. De verzoekende partijen kunnen zich voorts niet beroepen op de verwachting dat zij te allen tijde op 60 jaar op pensioen zouden kunnen gaan. Dat zou immers betekenen dat de regels inzake de pensioengerechtigde leeftijd en de vereiste loopbaanduur nooit meer veranderd zou kunnen worden. De vrijheid van de wetgever om op elk moment de regels van het toepasselijke ambtenarenstatuut te wijzigen en eventueel minder gunstige maatregelen in te voeren, wordt evenwel uitdrukkelijk bevestigd in de rechtspraak van het Gerecht van de Europese Unie. Zo oordeelde het Gerecht van de Europese Unie:

“À cet égard, il y a lieu de rappeler que, selon une jurisprudence bien établie, le législateur communautaire est libre d'apporter à tout moment aux règles du statut les modifications qu'il estime conformes à l'intérêt du service et d'adopter, pour l'avenir, des dispositions statutaires plus défavorables pour les fonctionnaires concernés, à condition de fixer une période transitoire d'une durée suffisante pour éviter que les modalités de liquidation des pensions acquises soient modifiées de manière inattendue (arrêt du Tribunal du 30

septembre 1998, Ryan/Cour des comptes, T-121/97, Rec. p. II-3885, points 98 et 104 ; voir également, en ce sens, arrêt Grogan/Commission, précité, points 34 et 35)."⁴

18. In zoverre verzoekende partijen stellen dat de wetgever na het beslissen tot een verstrenging van de algemene leeftijd en loopbaanvoorwaarde inzake pensioen, de pensioenleeftijd van de officieren die op 54, 56, of 58 jaar op pensioen konden gaan, had moeten verhogen, dient de discretionaire bevoegdheid van de wetgever ter zake te worden beklemd. Het komt niet toe aan de verzoekende partijen om zich in de plaats van de wetgever te stellen (cfr. randnr. 111 van de memorie van de Ministerraad).

19. Voorts valt nog te benadrukken dat de verwijzing naar het standpunt van de minister van pensioenen in randnr. 113 van de memorie van de Ministerraad d.d. 27 september 2013 niet beoogde om te wijzen op het onderscheid tussen beroepsgroepen, maar wel op het standpunt van de minister dat door de pensioenhervorming "[d]e weg van de geleidelijkheid die het Grondwettelijk Hof voorstaat verder [wordt] gevolgd."⁵ Ook dit rechtvaardigt het behoud van de overgangsmaatregel van art. 10 van de wet van 30 maart 2001.

3.3 Betreffende het verschil in behandeling tussen gepromoveerde ex-rijkswachters en gepromoveerd politiepersoneel dat nooit deel heeft uitgemaakt van de rijkswacht

(a) Standpunt van verzoekende partijen

20. In hun memorie van antwoord stellen verzoekende partijen dat de wet van 13 december 2012 een bijkomende (en nog niet in de verzoekschriften vermelde) discriminatie tot gevolg zou hebben tussen enerzijds ex-rijkswachters van het middenkader die promoveren tot officier en anderzijds leden van het middenkader, niet ex-rijkswacht, die promoveren tot officier. Terwijl officieren die nooit voor de rijkswacht gewerkt hebben hun pensioenleeftijd verhoogd zien, zou deze van de ex-rijkswachters hetzelfde blijven.

(b) Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen

21. Vooreerst valt er op te wijzen dat deze wettigheidskritiek door verzoekende partijen voor het eerst in hun memorie van antwoord opgeworpen. Memories van antwoord kunnen echter geen nieuwe middelen bevatten⁶. Deze nieuwe argumentatie is dan ook onontvankelijk⁷.

⁴ Gerecht van de Europese Unie 29 november 2006, T-135/05, Campoli t. Commissie, overweging 85. Vrije vertaling: "In dit verband moet eraan herinnerd worden dat, volgens een vaststaande rechtspraak, de gemeenschapswetgever vrij is om op elk moment wijzigingen aan te brengen aan het statuut die hij in het belang acht van de dienst en om, voor de toekomst, minder gunstige statutaire regels te voorzien voor de betrokken ambtenaren, op voorwaarde dat een overgangperiode wordt vastgesteld voor een duurtijd die lang genoeg is om te vermijden dat de pensioenvoorwaarden op onverwachte wijze worden gewijzigd (...).".

⁵ Wetsontwerp houdende diverse bepalingen. Wetsontwerp namens de commissie voor de sociale aangelegenheden, Parl. St. Senaat 2011-12, nr. 5-1408-3, 7-8.

⁶ Artikel 85, tweede lid van de Bijzondere Wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof (B.S. 7 januari 1989).

22. Louter ten overvloede dient nog opgemerkt te worden dat dit verschil in behandeling uitsluitend voortvloeit uit artikel 10 van de wet van 30 maart 2001, dat tevens tot gevolg had dat ook tot officieren gepromoveerde ex-rijkswachters van de preferentiële leeftijdsvoorwaarden van de wet van 30 maart 2001 konden blijven genieten. Met andere woorden, het aangeklaagde verschil in behandeling naar aanleiding van promoties die in het verleden hebben plaatsgevonden, vloeit niet voort uit de aangevochten bepalingen (die dateren van eind 2012), maar uit de wet van 30 maart 2001 (verzoekende partijen verwijzen immers zelf naar promoties "*na de politiehervorming*"). Verzoekende partijen gaan eraan voorbij aan het feit dat dit verschil in behandeling reeds grondwettig werd bevonden door uw Hof in het arrest nr. 177/2002.

Het aangeklaagde verschil in behandeling valt voorts te kaderen in de logica van het bestaande pensioenregime. Het feit dat de leeftijdsvoorwaarden in het algemene pensioenstelsel door de jaren heen gewijzigd worden, is eigen aan het feit dat de wetgever algemene beleidskeuzes maakt in dit verband. De personeelsleden, die voorheen wel deel uitmaakten van de rijkswacht, genieten daarentegen van preferentiële voorwaarden, als een vorm van overgangsmaatregel, en dit ongeacht de vraag of ze al dan niet gepromoveerd werden tot officier, aangezien deze categorie van personen nog steeds andere rechtmatige pensioenverwachtingen hebben in vergelijking met de personeelsleden van de geïntegreerde politie die voorheen nooit deel hebben uitgemaakt van de rijkswacht.

3.4 Betreffende de ongelijke behandeling van personeelsleden van het administratief en logistiek personeel (door de verzoekende partijen aangeduid als 'CALOG-personeel')

(a) *Standpunt van verzoekende partijen*

23. De verzoekende partijen werpen op dat er een discriminatie zou bestaan binnen het administratief en logistiek personeel tussen enerzijds de personeelsleden die op 30 april 1999 als militairen aangewezen waren om te dienen in het administratief en logistiek korps van de rijkswacht en anderzijds het andere administratief en logistiek personeel, aangezien enkel de eerstvermeldenen kunnen genieten van preferentiële voorwaarden.

(b) *Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen*

24. Het voordeel van artikel 10 van de wet van 30 maart 2011 geldt enerzijds voor de personeelsleden van het operationele kader van de voormalige Rijkswacht en anderzijds voor de ex-militairen die waren aangewezen om te dienen in het administratief en logistiek korps van de Rijkswacht. Dit werd ook duidelijk zo gesteld in de memorie van de Ministerraad d.d. 27 september 2013 (cfr. randnr. 104).

¹ Grondwettelijk Hof nr. 150/2006 van 11 oktober 2006.

25. Verzoekende partijen blijven evenwel zowel in hun verzoekschriften d.d. 21 juni 2013⁸ als in hun memorie van antwoord⁹ voorhouden dat ingevolge art. 10 van de wet van 30 maart 2001 een ongelijke behandeling bestaat tussen personeelsleden van het administratief en logistiek kader ex-Rijkswacht en de personeelsleden van het administratief en logistiek kader niet ex-Rijkswacht.

Verzoekende partijen houden aldus geen rekening met het juridisch gegeven dat personen die deel uitmaken van het administratief en logistiek kader op basis van art. 10 van de wet van 30 maart 2001 enkel preferentiële leeftijds- en loopbaanduurvoorwaarden genieten indien zij ex-militairen zijn die waren aangewezen om te dienen in het administratief en logistiek korps van de Rijkswacht. Aldus gaan verzoekende partijen uit van een onjuist juridisch uitgangspunt. Deze vaststelling en het gegeven dat verzoekende partijen geen enkele concrete kritiek geven op de mogelijkheid voor de voormelde ex-militairen om de pensioenleeftijd en de loopbaanduurvoorwaarden van de eerder op hen toepasselijke regelgeving te behouden, volstaan reeds om te besluiten dat er geen sprake kan zijn van een discriminatie van (een deel van) de personeelsleden van het administratief en logistiek personeel.

26. De bewering dat de personeelsleden van het administratief en logistiek kader die geen ex-militair waren, “dezelfde verwachtingen” hadden, werd bovendien al weerlegd in het arrest nr. 177/2002, waarin uw Hof dit verschil in behandeling tussen de voormelde ex-militairen enerzijds en de andere personeelsleden van het administratief en logistiek kader anderzijds grondwettig heeft bevonden. Uw Hof overwoog (overw. B.10.3.):

“In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen in de zaken nrs. 2274 en 2276 staande houden, waren de militairen die waren aangewezen om te dienen in het administratief en logistiek korps van de rijkswacht, voor hun integratie in de nieuwe politie, onderworpen aan dezelfde bepalingen als die welke voor de personeelsleden van de voormalige Rijkswacht golden, zodat zij op dezelfde rechtmatige verwachtingen als de laatstgenoemden aanspraak konden maken. Bijgevolg is het niet irrelevant dat de wetgever, bij de totstandkoming van artikel 10 van de bestreden wet, met de rechtmatige verwachtingen van die militairen, net zoals met die van de leden van het operationeel korps van de voormalige rijkswacht, rekening heeft gehouden.”

⁸ Hierin wordt o.m. gesteld dat “(...) CALog personeelsleden die vroeger deel uitmaakten van de Rijkswacht (...) de rechtmatige verwachting hadden dat zij op de leeftijd van respectievelijk 54, 56 en 58 jaar op pensioen konden gaan” (cfr. p. 29 van het verzoekschrift in de procedure met rolnr. 5670).

⁹ Hierin wordt o.m. gesteld dat “het vervroegd pensioen van (...) CALog personeelsleden die niet ex-Rijkswacht waren, werd geregeld door de algemene bepaling van artikel 46 van de wet van 15 mei 1984.” (p. 12 van de memorie van antwoord).

3.5 Betreffende de mogelijkheid van een verschil tussen leeftijden voor oppensioenstelling van maximaal 11 jaar voor de inwerkingtreding van de wet van 13 december 2012

(a) *Standpunt van verzoekende partijen*

27. Verzoekende partijen beweren dat de Ministerraad in randnr. 121 van haar memorie d.d. 27 september 2013 de zaken onjuist en ongenueanceerd zou hebben weergegeven, door te stellen dat een verschil tussen de leeftijden voor oppensioenstelling tussen ex-rijkswachters en niet ex-rijkswachters van maximaal 11 jaar reeds mogelijk was voor de inwerkingtreding van de wet van 13 december 2012. Er zou wel sprake zijn van een substantiële vergroting van het verschil in pensioenleeftijd door de inwerkingtreding van de wet van 13 december 2012.

(b) *Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen*

28. De bewering van verzoekende partijen dat het standpunt van de Ministerraad "*onjuist en ongenueanceerd*" zou zijn, wordt niet gestaafd door verzoekende partijen. Integendeel, de door verzoekende partijen op p. 13 van de memorie van antwoord aangehaalde voorbeelden bevestigen dat er reeds ten tijde van het door uw Hof gewezen arrest nr. 177/2002 sprake kon zijn van een verschil in pensioenleeftijd van 11 jaar. In geen geval is er sprake van een feitelijk onjuiste weergave van de situatie door de Ministerraad in randnr. 121 van haar memorie d.d. 27 september 2013.

29. Uit de door verzoekende partijen aangehaalde voorbeelden op p. 13 van de memorie van antwoord blijkt voorts ook niet dat er sprake zou zijn van een discriminatie. Er wordt enkel en alleen aangetoond dat er een verschil in behandeling is. Dit verschil in behandeling werd echter door uw Hof in het arrest nr. 177/2002 grondwettig bevonden en vloeit slechts voort uit het feit dat verzoekende partijen onderworpen zijn aan de algemene regeling inzake pensioenvoorwaarden en bijgevolg niet kunnen genieten van preferentiële leeftijdsvoorwaarden.

Met andere woorden, het verschil van 11 jaar, waaruit volgens verzoekende partijen zou voortvloeien dat het verschil in behandeling niet langer kan worden behouden, bestond reeds ten tijde van het arrest nr. 177/2002 en werd toen voor grondwettig bevonden door uw Hof. In zoverre de verzoekende partijen beweren dat toen in het debat niet werd gesproken van een theoretisch verschil van 11 jaar, dient er - nog los van de vraag of deze bewering wel feitelijk correct is - op gewezen te worden dat dit op dat moment ook reeds voortvloeide uit de wet. Gelet op het feit dat dit mogelijke verschil van 11 jaar tussen ex-rijkswachters en niet ex-rijkswachters reeds bestond onder de wet van 30 maart 2001, is de bewering van verzoekende partijen dat het verschil inzake tijdstip van oppensioenstelling steeds en noodzakelijkerwijs substantieel groter zal zijn ingevolge de bestreden wet van 13 december 2012 (cfr. p. 29 van het verzoekschrift in de procedure met rolnummer 5669), dan ook onjuist.

3.6 De wetgever heeft een proportionele maatregel getroffen

(a) *Standpunt van verzoekende partijen*

30. De verzoekende partijen gaan in hun memorie van antwoord niet concreet in op het proportioneel karakter van de verstrenging van de algemene regels inzake regels inzake overheidspensioenen en de bijzondere regels inzake preferentiële tantièmes die op officieren van politie van toepassing zijn.

(b) *Standpunt van de Ministerraad*

31. In de randnummers 115 en volgende van de memorie van de Ministerraad werd geargumenteerd dat het behouden van de loopbaanvoorwaarden en preferentiële leeftijdsgrenzen voor de personeelsleden die voorheen deel uitmaakten van het operationeel kader van de rijkswacht, ook in het licht van de algemene verhoging van de leeftijdsgrenzen voor vervroegde oppensioenstelling, proportioneel blijft.

Zoals reeds uiteengezet in de memorie van de Ministerraad geldt er voor de officieren van de politie een wettelijk preferentieel tantième van 1/50ste, waarbij er vermenigvuldigingscoëfficiënten worden toegepast die tot gevolg hebben dat de loopbaanvoorwaarde ook voor bijvoorbeeld officieren van politie sneller wordt bereikt. Dit wordt niet betwist door verzoekende partijen.

In het antwoord op de parlementaire vraag waarnaar verzoekende partijen op p. 18 en 19 van hun memorie van antwoord verwijzen, wees de minister van Binnenlandse Zaken overigens in de context van pensioenen voor de politie uitdrukkelijk naar het bestaan van de preferentiële tantièmes van 1/50ste. Voorts benadrukte zij dat men altijd een beroep kan doen op de uitzondering van de lange loopbaan, die, indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, tot gevolg heeft dat een leeftijd van oppensioenstelling van 60 jaar mogelijk is. In zoverre de verzoekende partijen in dit kader nog suggereren dat de tijdsdruk een verantwoording zou zijn geweest om het verschil in behandeling niet op te heffen, dient beklemtoond te worden dat dit nooit door de Ministerraad als motief werd ingeroepen.

32. **Besluit:** De keuze om de overgangsmaatregel van art. 10 van de wet van 30 maart 2001 te behouden voor de personeelsleden die voorheen deel uitmaakten van de rijkswacht en die toen genoten van preferentiële leeftijdsgrenzen en loopbaanduurvoorwaarden, is proportioneel, minstens niet kennelijk onredelijk, in het licht van de doelstelling van de wetgever om voormalige rijkswachters een voordeel te blijven waarborgen dat zij konden beschouwen als zijnde een aspect van hun statuut.

4 BETREFFENDE HET TWEEDE MIDDEL

33. De door verzoekende partijen in het tweede middel bestreden maatregel heeft tot doel om de vervroegde oppensioenstelling op de leeftijd van 58 jaar na een loopbaan van 20 jaar voor de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, het middenkader of het kader van hulpagenten, te behouden.

4.1 Betreffende de beweerdelijke evolutie van het takenpakket van officieren

(a) *Standpunt van verzoekende partijen*

34. De verzoekende partijen houden in hun memorie van antwoord voor dat er sinds 2001 een evolutie zou hebben plaatsgevonden m.b.t. de taken en functies die worden uitgeoefend door de officieren en de leden van het basis- en middenkader, waardoor het verschil in takenpakket niet alleen verkleind zou zijn, maar vaak ook zou zijn weggefallen.

De elementen die de wetgever in 2001 hanteerde ter rechtvaardiging van het verschil in behandeling m.b.t. de pensioenleeftijd tussen enerzijds de officieren en anderzijds de leden van het basis- en middenkader, zouden anno 2013 geen rechtvaardiging meer vormen voor een substantiële vergroting van dit verschil. Verzoekende partijen voegen ter illustratie twee organogrammen toe van het personeel van de lokale politie van Beveren en Brugge.

(b) *Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen*

35. Vooraleer in te gaan op de argumentatie van verzoekende partijen, dient nogmaals benadrukt te worden dat redelijke pensioenverwachtingen of historische verschillen niet de rechtvaardiging vormen voor de preferentiële leeftijdsgrenzen en loopbaanvoorwaarden voor personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, middenkader of kader van hulpagent. In tegendeel blijken er – zoals uiteengezet in randnr. 144 van de 27 september 2013 – zes andere elementen te zijn die het verschil in pensioengerechtigde leeftijd van de personeelsleden van het basiskader, middenkader of het kader van hulpagenten kunnen verantwoorden, met name (1) de confrontatie met hogere beroepsrisico's, (2) het ervaren van sociale ongemakken, (3) het onderworpen zijn aan bijzondere fysieke vereisten, (4) het in grotere mate in de praktijk staan, (5) het vaker verrichten van nacht- en weekendprestaties en (6) het tijdens het werk meer fysieke inspanningen moeten leveren¹⁰.

¹⁰ Verzoekende partijen beweren – zonder nadere toelichting – dat deze zes elementen "tot 3 categorieën kunnen worden gereduceerd". De Ministerraad is het hier niet mee eens: het gaat om zes verschillende elementen die allen een verantwoording bieden voor het onderscheid in behandeling.

De verwijzing naar bijvoorbeeld de pensioenleeftijd voor bepaalde ex-rijkswachters van 54 jaar (cfr. p. 15 van de memorie van antwoord) is in het kader van het tweede middel geenszins relevant. Voor het overige kan worden verwezen naar hetgeen de Ministerraad hierover reeds heeft uiteengezet onder randnummer 145 van haar memorie d.d. 27 september 2013.

36. In zoverre verzoekende partijen opmerken dat ingevolge artikel XII.VII.16quinquies van het KB van 30 maart 2001¹¹, veel leden van het middenkader in het verleden gepromoveerd zouden zijn tot officier zonder dat hun functie en taak werkelijk zou zijn veranderd, kan worden opgemerkt dat dit in ieder geval niet voortvloeit uit de aangevochten bepalingen die dateren van eind 2012. Met andere woorden, de kritiek van verzoekende partijen richt zich tot bepalingen die niet het voorwerp uitmaken van het onderhavige vernietigingsberoep.

Deze kritiek van verzoekende partijen en de verwijzing naar artikel XII.VII.16quinquies van het KB van 30 maart 2001 wordt overigens voor het eerst in hun memorie van antwoord opgeworpen. Memories van antwoord kunnen echter geen nieuwe middelen bevatten¹². Deze nieuwe argumentatie is dan ook sowieso onontvankelijk¹³.

Voorts valt niet in te zien wat de relevantie is van een bepaling die toepasselijk is op bepaalde (en niet alle) personeelsleden van het middenkader, die op eigen aanvraag kunnen benoemd worden tot commissaris. Deze bepaling betreft vooreerst niet de inhoud van de functies van officier, waardoor hieruit op dit vlak geen gevolgtrekkingen kunnen worden afgeleid. In tegenstelling tot wat verzoekende partijen suggereren is bovendien geen wettelijke of reglementaire verplichting tot het promoveren naar het officierenkorps (dit gebeurt immers op "eigen aanvraag", dixit artikel XII.VII.16quinquies van het KB van 30 maart 2001).

37. Daarnaast valt er op te wijzen dat er geen juridische grondslag is voor de beweerdelijke evolutie van het takenpakket van officieren. De opdeling van het operationeel kader in drie (nl. het basiskader, het middenkader en het officierskader) van artikel 117, eerste lid van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, blijft onveranderd geldig.

Verzoekende partijen voegen weliswaar nog twee organogrammen toe als bijlage, maar hier valt ook niet uit af te leiden dat de zes elementen, die de wetgever in 2002 hanteerde om de

¹¹ Koninklijk Besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten, *B.S.* 31 maart 2001. Verzoekende partijen poneren dat de wettelijke basis van artikel XII.VII.16quinquies van dit KB zou de "wet van 2 juni 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten wat betreft de benoeming in de graad van aanstelling voor bepaalde personeelsleden van de algemene directie van de gerechtelijke politie" zou zijn. Dit is evenwel onjuist: de huidige wettelijke basis van deze bepaling is de "wet van 25 januari tot wijziging van het Koninklijk Besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten (RPPOL) wat betreft de benoeming in de graad van aanstelling van bepaalde personeelsleden van de algemene directie van de gerechtelijke politie".

¹² Artikel 85, tweede lid van de Bijzondere Wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof (*B.S.* 7 januari 1989).

¹³ Grondwettelijk Hof nr. 150/2006 van 11 oktober 2006.

verschillende pensioengerechtigde leeftijd te rechtvaardigen (cfr. randnr. 142 e.v. van de memorie van de Ministerraad), niet meer relevant zouden zijn.

38. Ook de feitelijke – maar geenszins gestaafde – beweringen van verzoekende partijen inzake de vermeende “evolutie” van het takenpakket van officieren leiden overigens niet tot het besluit dat het onredelijk zou zijn om gunstigere pensioenregels te voorzien voor personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, middenkader of kader van hulpagent.

Zo wordt door verzoekende partijen onder meer gewezen op het feit dat bepaalde officieren één maal om de 6 weken een wachtrol vervullen en hierbij opgeroepen kunnen worden voor het uitvoeren van operationele taken. In de mate dit feitelijk element (sporadisch uitvoeren van operationele taken door officieren) al correct zou zijn, leidt dit uiteraard niet tot het besluit dat de rechtvaardiging die de wetgever in 2001 hanteerde (rekening houden met de hoge beroepsrisico's, de sociale ongemakken, de fysieke inspanningen... waarmee de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, middenkader of kader van hulpagent elke werkdag mee geconfronteerd worden) niet meer pertinent zou zijn.

In zoverre verzoekende partijen nog beweren dat in de praktijk “sommige” commissarissen “volledig meedraaien” met het operationele werk, dient te worden opgemerkt dat dit op geen enkele wijze wordt gestaafd. Voorts rijst de vraag op basis van welke reglementaire of wettelijke grondslag zij er dan toe gehouden zouden zijn om enkel operationele taken uit te voeren. Daarnaast kan men zich afvragen wat verzoekende partijen dan wel bedoelen met “sommige”. In de mate het gaat het over slechts een aantal gevallen, die niet representatief zijn voor het werk van de meeste andere officieren, kan uiteraard nog steeds niet besloten worden dat er in casu sprake zou zijn van een ongrondwettig verschil in behandeling.

4.2 **Betreffende de ongelijke behandeling van officieren die voordien personeelslid waren van het basiskader, middenkader of kader van hulpagent en nadien werden gepromoveerd**

(a) *Standpunt van verzoekende partijen*

39. In hun memorie van antwoord beweren verzoekende partijen op p. 17 dat er een bijkomende discriminatie zou bestaan van leden van het basiskader, middenkader of kader van hulpagent die nadien promoveren tot officier en anderzijds leden van het basis- en middenkader die niet promoveren tot officier. Het zou niet gerechtvaardigd zijn dat de tot officieren gepromoveerde personen hun pensioenleeftijd verhoogd zien, terwijl zij in het verleden ook met zwaardere vereisten, beroepsrisico's etc. werden geconfronteerd.

(b) *Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen*

40. Vooreerst wordt deze wettigheidskritiek door verzoekende partijen voor het eerst in hun memorie van antwoord opgeworpen. Memories van antwoord kunnen echter geen nieuwe middelen bevatten¹⁴. Het nieuwe middel is dan ook onontvankelijk¹⁵.

41. Louter ten overvloede dient nog opgemerkt te worden dat dit verschil in behandeling uitsluitend voortvloeit uit artikel 5 van de wet van 30 maart 2001, dat tevens tot gevolg had dat ook tot personen die tot officieren werden gepromoveerd niet langer konden genieten van de leeftijdsvoorwaarden van de wet van 30 maart 2001. Met andere woorden, het aangeklaagde verschil in behandeling naar aanleiding van promoties die in het verleden hebben plaatsgevonden, vloeit niet voort uit de aangevochten bepalingen (die dateren van eind 2012), maar uit de wet van 30 maart 2001 (verzoekende partijen verwijzen immers zelf naar officieren die "*een promotie aan het einde van hun carrière aanvaard [hebben]*"). Verzoekende partijen gaan eraan voorbij aan het feit dat dit verschil in behandeling reeds grondwettig werd bevonden door uw Hof in het arrest nr. 177/2002.

42. Het aangeklaagde verschil in behandeling valt voorts te kaderen in de logica van het bestaande pensioenregime. De omstandigheid dat de leeftijdsvoorwaarden in het algemene pensioenstelsel door de jaren heen gewijzigd worden, is eigen aan het gegeven dat de wetgever algemene beleidskeuzes maakt in dit verband. In zoverre politiemensen na hun promotie tot officier onderworpen werden aan het algemeen regime inzake overheidspensioenen, konden zij evenmin een rechtmatige verwachting hebben dat zij altijd op 60 jaar op pensioen zouden kunnen gaan. De pensioengerechtigde leeftijd in het algemeen regime kan immers steeds veranderd worden¹⁶.

De personeelsleden die op 58-jarige leeftijd wel deel uitmaakten van het basiskader, middenkader of kader van hulpagent, genieten daarentegen van preferentiële voorwaarden, aangezien de wetgever van oordeel was dat het op deze leeftijd niet langer verantwoord was om hen bloot te stellen aan beroepsrisico's, sociale ongemakken etc. Personen die op die leeftijd officier zijn, worden niet met dergelijke risico's en ongemakken, hetgeen het onderscheid in behandeling verantwoordt.

¹⁴ Artikel 85, tweede lid van de Bijzondere Wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof (*B.S.* 7 januari 1989).

¹⁵ Grondwettelijk Hof nr. 150/2006 van 11 oktober 2006.

¹⁶ Gerecht van de Europese Unie 29 november 2006, T-135/05, Campoliti/Commissie, overweging 85.

4.3 Betreffende de ongelijke behandeling van personeelsleden van het administratief en logistiek personeel (door de verzoekende partijen aangeduid als 'CALOG')

(a) Standpunt van verzoekende partijen

43. Verzoekende partijen werpen op dat op geen enkele manier wordt aangetoond dat de fysieke vereisten, beroepsrisico's of sociale ongemakken dermate groot zijn dat dit een vergroting van het verschil in pensioenleeftijd tussen enerzijds personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, het middenkader of het kader van hulpagenten en anderzijds de personeelsleden van het administratief en logistiek korps, zou verantwoorden.

(b) Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen

44. Er kan geen twijfel bestaan over het gegeven dat het administratief en logistiek personeel van de politie zich in een fundamenteel verschillende situatie bevindt (geen hogere beroepsrisico's, minder sociale ongemakken, minder fysieke inspanningen tijdens het werk, enz. - cfr. randnr. 136 van de memorie van de Ministerraad).

Verzoekende partijen klagen het onderscheid in behandeling wel aan, maar tonen op geen enkele wijze aan dat dit niet gerechtvaardigd zou zijn. De loutere vermelding dat bepaalde regels of beginselen (niet) zijn toegepast op een andere categorie van personen – nl. administratief en logistiek personeel –, vormt echter geen voldoende basis opdat Uw Hof een schending van art. 10 en 11 van de Grondwet zou kunnen vaststellen¹⁷.

4.4 Betreffende de mogelijkheid een verschil tussen leeftijden voor oppensioenstelling van maximaal 7 jaar voor de inwerkingtreding van de wet van 13 december 2012

(a) Standpunt van verzoekende partijen

45. Verzoekende partijen beweren dat de Ministerraad de zaken niet juist zou hebben weergegeven, door te stellen dat een verschil tussen de leeftijden voor oppensioenstelling van maximaal 7 jaar reeds mogelijk was voor de inwerkingtreding van de wet van 13 december 2012. Er zou wel sprake zijn van een substantiële vergroting van het verschil in pensioenleeftijd door de inwerkingtreding van de wet van 13 december 2012.

(b) Weerlegging van het standpunt van verzoekende partijen

46. De bewering van verzoekende partijen dat het standpunt van de Ministerraad "niet correct" zou zijn, wordt niet gestaafd door verzoekende partijen. Integendeel, verzoekende partijen geven op p. 17 van de memorie van antwoord toe dat er reeds ten tijde van het door uw Hof gewezen arrest

¹⁷ GwH, nr. 2/2008 van 17 januari 2008, overw. B.5.2.

nr. 177/2002 sprake kon zijn van een verschil in pensioenleeftijd van 7 jaar in situaties waarbij officieren een uitzonderlijk korte carrière hebben. In geen geval is er sprake van een feitelijk onjuiste weergave van de situatie door de Ministerraad in randnr. 152 van haar memorie d.d. 27 september 2013.

47. Uit de door verzoekende partijen aangehaalde voorbeelden op p. 13 van de memorie van antwoord blijkt voorts ook niet dat er sprake zou zijn van een discriminatie. Er wordt enkel en alleen aangetoond dat er een verschil in behandeling is. Dit verschil in behandeling werd echter door uw Hof in het arrest nr. 177/2002 grondwettig bevonden en vloeit slechts voort uit het feit dat verzoekende partijen onderworpen zijn aan de algemene regeling inzake pensioenvoorwaarden en bijgevolg niet kunnen genieten van preferentiële leeftijdsvoorwaarden.

4.5 De wetgever heeft een proportionele maatregel getroffen

(a) *Standpunt van verzoekende partijen*

48. De verzoekende partijen gaan in hun memorie van antwoord niet concreet in op het proportioneel karakter van de verstrenging van de algemene regels inzake regels inzake overheidspensioenen en de bijzondere regels inzake preferentiële tantièmes die op officieren van politie van toepassing zijn.

(b) *Standpunt van de Ministerraad*

49. In de randnummers 150 en volgende van de memorie van de Ministerraad d.d. 27 september 2013 werd toegelicht dat het behouden van de loopbaanvoorwaarden en preferentiële leeftijdsgrenzen voor de personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, het middenkader of het kader van hulpagenten, ook in het licht van de algemene verhoging van de leeftijdsgrenzen voor vervroegde pensioenstelling, proportioneel blijft.

Zoals reeds uiteengezet in de memorie van de Ministerraad geldt er voor de officieren van de politie een wettelijk preferentieel tantième van 1/50ste, waarbij er vermenigvuldigingscoëfficiënten worden toegepast die als gevolg hebben dat de loopbaanvoorwaarde sneller wordt bereikt (randnummer 150 van de memorie van de Ministerraad).

50. **Besluit:** De keuze om de maatregel van art. 5 van de wet van 30 maart 2001 te behouden voor personeelsleden van het operationeel kader die behoren tot het basiskader, het middenkader of het kader van hulpagenten is redelijk verantwoord, minstens niet kennelijk onredelijk.

OM AL DEZE REDENEN,

BEHAGE HET GRONDWETTELIJK HOF,

- Het beroep tot vernietiging te verwerpen.

Brussel, 23 december 2013,

Voor de Ministerraad,

Een van haar raadslieden,

David D'HOOGHE

